

167 . Ruja | Comuna: Agnita | Județ: Sibiu | Punct: Biserica Evanghelică | Anul: 2002

Anul: 2002

Cod RAN: 143717.01

Perioade: Evul Mediu, Monumente - Restaurare

Epoci: Epoca medievală timpurie, Evul Mediu, Monumente Restaurare

Categorii sit: Religios, ritual și funerar

Autori: Zeno-Karl Pinter, Ioan Marian Țiplic, Maria Emilia Țiplic

Instituții: Universitatea "Lucian Blaga", Sibiu, Universitatea "Lucian Blaga", Sibiu, Institutul de Studii Socio-Umane, Sibiu

Raport

Despre biserica evanghelică din Ruja avem doar mențiuni tangențiale în lucrări generale referitoare la bisericile transilvănene fortificate, cum sunt cele ale lui Friedrich Müller¹, Emil Sigerus², E. G. Sebastian³, Iuliana Fabritius-Dancu⁴, Szentpétery Tibor – Kerny Térezia⁵, Virgil Vătășianu⁶, Georg Gerster și Martin Rill⁷. Cel mai pe larg, satul și biserica sunt tratate de Hermann Fabini⁸ în lucrarea sa despre bisericile fortificate din Transilvania și de Erwin Amlacher⁹ în recenta sa carte despre bisericile fortificate și cetățile țărănești ale sașilor transilvăneni. Biserica actuală se compune dintr-o navă dreptunghiulară alungită (fosta navă centrală a unei bazilici), un cor dezvoltat încheiat cu o absidă pentagonală, iar în partea de vest a bisericii se află un turn masiv. În ceea ce privește datarea bisericii există două opinii: cea a lui V. Vătășianu care menționează clădirea ecleziastică ca fiind o biserică-sală din perioada gotică¹⁰, dar lasă loc și pentru o altă încadrare cronologică mai timpurie, și cea a lui H. Fabini care susține că biserica a fost ridicată inițial ca o bazilică romanică, încadrând-o din punct de vedere cronologic în secolul al XIII-lea¹¹.

În luna aprilie 2002, la biserica evanghelică din Ruja s-au efectuat cercetări arheologice, fiind trasate două casete: una deschisă în exteriorul bisericii, în partea de sud (C 1), iar a doua casetă deschisă în interiorul turnului (C 2). Caseta C 1 (4 x 4 m) a fost trasată pe latura de sud a bisericii și respectiv a turnului (2,5 m pe turn și 1,5 m pe zidul bisericii) în vederea surprinderii fundației turnului și a navei bisericii, a îmbinării acestuia cu nava bisericii, pe de o parte, și stabilirea exactă a vechimii atât a turnului cât și a bisericii, pe de altă parte. În interiorul turnului, în colțul de S - V a fost deschisă o altă casetă, C 2 cu dimensiunile de 2 x 1,5 m.

În caseta C 1 după degajarea solului vegetal s-a surprins un strat de pământ cu multă spărtură de țiglă și cu mult pietriș, materiale rezultate în urma reparării bisericii la începutul secolului al XX-lea. Acest nivel de reparație are o grosime variind între 0,70 m și 0,10 m. Sub acest nivel se află pământul răvășit de înmormântări, unde au fost cercetate 21 de morminte păstrate parțial sau întregi. Singurul mormânt cu inventar este M 15, în care a fost descoperită o monedă de la Ioan de Hunedoara. Mormântul M 15 nu reprezintă cel mai vechi nivel de înmormântare, cel mai vechi orizont fiind marcat de M 23, mormântul fiind suprapus parțial de fundația navei bisericii și tăiat în zona capului de fundația turnului.

Prin deschiderea casetei C 2 s-a urmărit surprinderea nivelului tălpii fundației turnului și a nivelului medieval de călcare din interiorul turnului. După ce s-a scos un strat de depuneri contemporane s-a ajuns la nivelul medieval de călcare reprezentat de un strat foarte subțire de nisip. Sub acest strat de nisip se află un nivel de pământ ce conține pietriș mărunț și bucăți de cărămidă. Acest nivel suprapune sterilul care în acest caz este lutul galben. La adâncimea de cca. 0,50 m față de nivelul actual de călcare din turn a fost descoperit un mormânt de nou născut (M 16), ale cărui oase s-au păstrat foarte prost (femurele și câteva coaste). La adâncimea de -1,20 m față de actualul nivel de călcare din interiorul turnului, a fost dezvelit un mormânt de adult M 17 păstrat parțial, fiind deranjat de fundația turnului (latura de vest a acestuia) în zona bazinului; din profilul de nord iese doar o parte a antebrațului drept care de la jumătate este tăiat de fundație și partea

superioară a femurului drept, restul părții stângi intrând sub profilul de nod. Din groapa mormântului a ieșit la iveală un fragment de olan și un cui de fier ruginit. M 17 este orientat E - V, având mâinile așezate pe lângă corp și fiind așezat direct pe lutul galben; nu are inventar. În interior fundația zidului de sud a turnului se lărgeste cu 0,20 m în partea de est, iar în partea de vest se lărgeste cu cca. 0,90 m față de elevația turnului.

Informații suplimentare online

[Raportul 2077 din cronica.cimec.ro](#)

[Localizare pe hartă, folosind Mapserver Cimec.ro](#)
